

2016. április 14., csütörtök

P8_TA(2016)0129

Honduras: az emberi jogok védelmezőinek helyzete**Az Európai Parlament 2016. április 14-i állásfoglalása Hondurasról: az emberijog-védők helyzetéről (2016/2648(RSP))**

(2018/C 058/17)

Az Európai Parlament,

- tekintettel az emberi jogok védelmezőiről szóló uniós iránymutatásokra és a lesbikus, meleg, biszexuális, transznemű és interszexuális (LMBTI) személyek emberi jogai maradéktalan érvényesítésének elősegítését és védelmét szolgáló uniós iránymutatásokra,
- tekintettel az egyrésről az Európai Unió és tagállamai, másrésről Közép-Amerika közötti társulás létrehozásáról szóló megállapodás megkötéséről szóló tanácsi határozattervezetről szóló, 2012. december 11-i állásfoglalására ⁽¹⁾,
- tekintettel az uniós választási megfigyelő misszióknak (EOM) a 2013. évi hondurasi választásokról szóló zárójelentésére és a büntetlenséggel foglalkozó, 2015. évi utánkövető missziójára,
- tekintettel az emberi jogokra és a demokráciára vonatkozó, a 2015–2019 közötti időszakra szóló uniós cselekvési tervre,
- tekintettel az ENSZ időszakos egyetemes emberi jogi helyzetértékelésében Hondurasnak címzett, 2015. május 8-i ajánlásokra,
- tekintettel az ENSZ különleges előadójának az emberijog-védőket érintő globális fenyegetésekről és a női emberijog-védők helyzetéről szóló jelentésére,
- tekintettel az ENSZ különleges előadójának a hondurasi emberijog-védők helyzetéről 2016. március 18-án, Genfben tett nyilatkozatára,
- tekintettel az Emberi Jogok Amerikaközi Bizottsága eljárási szabályzatának a biztonsági intézkedésekre vonatkozó mechanizmusról szóló 25. cikkére,
- tekintettel a Nemzetközi Munkaügyi Szervezetnek a független országokban élő bennszülött és törzsi népekről szóló, 1989. évi egyezményére (169. sz. ILO-egyezmény),
- tekintettel az uniós misszióvezetőknek a hondurasi LMBTI-közösség nehéz helyzetéről szóló, 2016. február 17-i nyilatkozatára,
- tekintettel az uniós hatóságok nyilatkozataira, többek között az Unió hondurasi küldöttségvezetőjének 2016. március 3-i, illetve a Bizottság alelnöke/az Unió külügyi és biztonságpolitikai főképviselője, Federica Mogherini szóvivőjének 2016. március 16-i nyilatkozatára,
- tekintettel az EU–Közép-Amerika társulási megállapodás és a 2013 óta hatályos EU–Közép-Amerika partnerségi és együttműködési megállapodás emberi jogi záradékaira,
- tekintettel eljárási szabályzata 135. cikkének (5) bekezdésére és 123. cikkének (4) bekezdésére,

---

⁽¹⁾ HL C 434., 2015.12.23., 181. o.

2016. április 14., csütörtök

- A. mivel több, az emberijog-védőkről szóló ENSZ-jelentés szerint Hondurasban egyéb aktivisták mellett környezetvédelmi aktivisták, őslakos népek jogainak védelmezői, újságírók, jogi szakemberek, szakszervezeti aktivisták, gazdálkodók, nőjogi aktivisták és LMBTI-személyek továbbra is visszaéléseknek, erőszaknak, önkényes fogva tartásnak, fenyegetéseknek és gyilkosságoknak vannak kitéve;
- B. mivel a hondurasi kormány pozitív kötelezettségvállalásokat tett, és az emberijog-védők, újságírók és jogi szakemberek védelmét célzó jogszabály megalkotását kezdeményezte, amely magában foglalja az ENSZ Emberi Jogi Biztosa irodájának megnyitását, a nemzeti hatóságok részéről a nemzetközi emberi jogi megfigyelő missziók lehetővé tételére való nyitottságot és az emberijog-védők védelméről szóló, 2015. évi törvény elfogadását;
- C. mivel a fentiek ellenére Honduras mára a térségben az emberijog-védők számára az egyik legveszélyesebb országgá vált; mivel Honduras a világ egyik legerőszakosabb országa a környezetvédelmi aktivisták esetében, akik közül 2010 és 2015 között legalább 109-et gyilkoltak meg;
- D. mivel a rendelkezésre álló információk szerint 2016. március 3-án Berta Cácerest, a kiemelkedő környezetvédőt, az őslakosok jogaiért küzdő vezetőt és a Hondurasi Népi és Őslakos Szervezetek Országos Tanácsának (COPINH) alapítóját otthonában ismeretlen férfiak meggyilkolták; mivel halála nemzetközi megbotránkozást keltett és a közvélemény aggodalmát váltotta ki az őslakosok jogaival, a környezetvédelemmel és a földtulajdonhoz való jogokkal foglalkozó jogvédőkkel kapcsolatban;
- E. mivel mindössze két héttel később, 2016. március 16-án meggyilkolták Nelson Garcíát, aki szintén a COPINH egyik tagja volt; mivel a hondurasi hatóságok gyors fellépése állítólagos gyilkosának letartóztatását eredményezte;
- F. mivel a nyomozás érdekében csaknem egy hónapon át megakadályozták, hogy Berta Cáceres meggyilkolásának egyetlen tanúja, a mexikói állampolgárságú Gustavo Castro Soto, aki maga is lőtt sérüléseket szenvedett, elhagyja az országot; mivel 2016. április 6-án engedélyezték, hogy elhagyja az országot;
- G. mivel a hondurasi kormány azonnal elítélte a gyalázatos bűncselekményt, a Berta Cáceres meggyilkolásával kapcsolatos nyomozást nemzeti prioritássá nyilvánította és tájékoztatta a nyilvánosságot az elért eredményekről; mivel a kormány e gyilkosság kivizsgálása érdekében hivatalosan kérte az Amerikai Államok Szervezetének (OAS) együttműködését;
- H. mivel a folyamatos fenyegetésben élő Berta Cáceres az Emberi Jogok Amerikaközi Bizottsága (IACHR) által jóváhagyott biztosítási intézkedésekben részesült, amelyeket a hondurasi állam beszámolók szerint nem hajtott végre hatékony módon; mivel Berta Cáceres egyike annak a 15 emberijog-védőnek, akiket 2010 és 2016 között Hondurasban meggyilkoltak annak ellenére, hogy e biztosítási intézkedések kedvezményezettjei voltak;
- I. mivel a közelmúltbeli gyilkosságokat azzal összefüggésben kell szemlélni, hogy a COPINH és más aktivisták egy évtizede békés ellenállást folytatnak a Gualcarque folyóra tervezett Agua Zarca vízerőműgát ellen, amely óriásprojekt nagyrészt európai befektetőktől és technológiától függ, és amelyet a beszámolók szerint anélkül építenek, hogy a 169. sz. ILO-egyezmény által előírt, előzetes, önkéntes és tájékoztatóson alapuló konzultációt folytattak volna az érintett őslakos közösségek hozzájárulásának beszerzése érdekében; mivel az FMO holland fejlesztési bank és a Finnfund felfüggesztette a kifizetéseket az Agua Zarca gátprojektre vonatkozóan, amelynek ellenzőit többek között Berta Cáceres vezette;
- J. mivel Paola Barraza, az LMBTI-személyek jogai védelmezőjének, transznemű nőnek, az Arcoiris egyesület tagjának 2016. január 24-i meggyilkolása rávilágít arra, hogy a hondurasi LMBTI-közösség egyre nagyobb veszélynek van kitéve; mivel meggyilkolása a legutóbbi esete annak, hogy az LMBTI emberi jogi szervezetek aktív tagjai az elmúlt 11 hónapban sorozatosan erőszakos halált halnak, ideértve Angy Ferreira, Violeta Rivas, (a Génesis Hernándezként is ismert) Gloria Carolina Hernández Vásquez, Jorge Alberto Castillo, Estefanía Zúñiga, Henry Matamoros és Josselin Janet Aceituno Suazo meggyilkolását is; mivel jelentések szerint Hondurasban 1994 óta 235 LMBTI-személyt gyilkoltak meg, és csak 48 ügy jutott el a bíróságra; mivel a nemzeti emberi jogi biztos állítása szerint a bűncselekmények 92 %-át nem vizsgálták ki megfelelően, és így továbbra is felderítetlenül maradnak;

2016. április 14., csütörtök

- K. mivel az ENSZ emberijog-védők helyzetével foglalkozó különleges előadója, Michel Forst 2016. március 18-án úgy nyilatkozott, hogy „ez az erőszakhullám csak akkor ér véget, ha felszámolják a büntetlenséget, és e támadások elkövetőit bíróság elé állítják”, valamint hangsúlyozta, hogy a hondurasi hatóságoknak haladéktalanul konkrét lépéseket kell tenniük annak érdekében, hogy az országban valamennyi emberijog-védő és családjuk számára garantálják a biztonságot;
- L. mivel Honduras jelenleg alakítja át büntető törvénykönyvét, amelynek a nemzetközi egyezményeken kell alapulnia, és a kiszolgáltatott csoportok jogainak biztosítására szolgáló fontos eszközként kell működnie;
- M. mivel az Unió és tagállamai különböző programok és együttműködési projektek, különösen az Emberi Jogi Támogatási Program (PADH) és az Eurojusticia révén támogatják az igazságszolgáltatási ágazat és az emberi jogok megszilárdítását;
- N. mivel az EU–Közép-Amerika társulási megállapodást több állam még nem ratifikálta, következésképpen a „politikai párbeszéd” pillér még nem lépett hatályba; mivel a demokrácia, a jogállamiság és mindkét régió lakossága emberi, polgári és politikai jogainak tiszteletben tartása az EU–Közép-Amerika társulási megállapodás alapvető eleme;
1. a leghatározottabban elítéli Berta Cáceres, Nelson García és Paola Barraza közelmúltbeli meggyilkolását, valamint a hondurasi emberijog-védők ellen elkövetett minden korábbi gyilkosságot; őszinte részvétét fejezi ki mindezen emberijog-védők családjának és barátainak;
  2. tisztelettel adózik Berta Cáceres hondurasi környezetvédelmi aktivista, a lenca őslakos nép vezetője és a COPINH társalapítójának és koordinátorának emléke előtt, aki életét annak szentelte, hogy hazájában egy demokratikusabb társadalom jöjjön létre; hangsúlyozza, hogy meggyilkolása emblemikus ügy abban az országban, amelyben rendkívül magas a gyilkosságok száma és általános a büntetlenség;
  3. mélyszégyen aggodalmának ad hangot amiatt, hogy az IACHR által jóváhagyott biztosítási intézkedések ellenére a hondurasi hatóságok nem nyújtottak megfelelő védelmet Berta Cáceres számára; felszólítja a hondurasi kormányt, hogy mozgósítson minden rendelkezésére álló eszközt annak érdekében, hogy hatékonyan hajtja végre az országban az IACHR által jóváhagyott, jelenleg aktív 92 biztosítási intézkedést, és előzze meg a többi fenyegetésnek kitett környezetvédelmi aktivista és őslakos-aktivista elleni hasonló cselekmények elkövetését;
  4. sürgősséggel azonnali, független, objektív és alapos nyomozást kér lefolytatni e gyilkosságok és a korábbi gyilkosságok ügyében annak érdekében, hogy értelmi szerzőiket és kivitelezőiket bíróság elé állítsák, és véget vessenek a büntetlenségnek; üdvözli, hogy a hondurasi kormány kérésére a Berta Cáceres elleni gyilkosság kivizsgálásában részt vesznek az ENSZ emberi jogi főbiztosának és az OAS-nak a képviselői; úgy ítéli meg, hogy az ENSZ és az IACHR keretében rendelkezésre álló eszközök, például az áldozatok által kért független nemzetközi nyomozás hozzájárulhat e gyilkosságok pártatlan és tisztességes kivizsgálásának biztosításához;
  5. mélyszégyen aggodalmának ad hangot amiatt, hogy a szélsőséges erőszak fenyegeti különösen az LMBTI-személyeket és a jogaikat védő személyeket; hangsúlyozza, hogy haladéktalanul alapos és pártatlan nyomozást kell lefolytatni a különböző LMBTI emberi jogi szervezetek aktív tagjai elleni gyilkosságok ügyében;
  6. hangsúlyozza, hogy meg kell erősíteni a szexuális irányultságon és nemi identitáson alapuló megkülönböztetés és gyűlölet-bűncselekményekkel szembeni védelmet, és a bevált gyakorlatokra vonatkozó iránymutatásokat kell kidolgozni a civil társadalommal szoros együttműködésben; kéri, hogy a büntető törvénykönyv bármely felülvizsgálata során megfelelő új intézkedéseket építsenek be az LMBTI-közösség elleni megkülönböztetés és gyűlölet-bűncselekmények megelőzése és védelmük érdekében;
  7. a hondurasi általános emberi jogi helyzet miatti aggodalmait mellett üdvözli a közelmúltbeli jogi reformokat és a hondurasi kormány azon erőfeszítéseit, hogy enyhítse az országban működő emberijog-védők jelenlegi helyzetét; felszólítja a hondurasi hatóságokat, hogy léptessék hatályba és teljesítsék ki az emberijog-védők védelméről szóló meglévő, 2015. évi törvényt, valamint a civil társadalommal megfelelően együttműködve biztosítsák, hogy az emberijog-védőkre, újságírókra és jogi szakemberekre vonatkozó nemzeti védelmi rendszer teljes mértékben működőképes legyen és megfelelő finanszírozással rendelkezzen; felszólítja a hondurasi kormányt, hogy maradéktalanul hajtja végre a legutóbbi időszakos egyetemes emberi jogi helyzetértékelés részeként neki címzett ajánlásokat;

2016. április 14., csütörtök

8. elismerését fejezi ki a hondurasi uniós küldöttség vezetője, Ketil Karlsen és csapata által a hondurasi emberijog-védők támogatása érdekében végzett munkáért; felhívja az uniós küldöttséget és a tagállamok hondurasi nagykövetségeit és konzulátusait, hogy aktívan kísérik figyelemmel és kövessék nyomon az emberijog-védők elleni gyilkosságok nyomozásához kapcsolódó folyamatokat, és fokozzák erőfeszítéseiket a jelenleg veszélyben élő emberijog-védőkkel való kapcsolattartás érdekében;
  9. úgy véli, hogy az európai befektetők tevékenységének szigorú környezetvédelmi és társadalmi garanciáknak megfelelő politikákba kell ágyazódnia; határozottan támogatja az üzleti vállalkozások emberi jogi felelősségére vonatkozó ENSZ-irányelveket, a kellő gondosságra vonatkozó egyértelmű követelmények, valamint kockázatkezelési biztosítékok és szükség esetén hatékony jogorvoslat biztosítása mellett; üdvözlí, hogy a FMO és a Finnfund egyaránt nyilvánosan elítélte Berta Cáceres meggyilkolását, és alapos vizsgálatot kért, valamint hogy 2016. március 16-án, a Nelson García meggyilkolásáról szóló beszámoló után mindkettő valamennyi tevékenységét felfüggesztette;
  10. felhívja a Bizottságot és az Európai Külügyi Szolgálatot annak biztosítására, hogy az európai segítségnyújtás csak abban az esetben támogasson vagy engedélyezzen fejlesztési projekteket, ha azok eleget tesznek az őslakos közösségekkel való előzetes, önkéntes és tájékoztatáson alapuló konzultációra vonatkozó követelménynek, biztosítják a valamennyi érintett közösséggel való érdemi konzultációt, és erőteljes emberi jogi, munkajogi és környezetvédelmi garanciákat nyújtanak;
  11. felhívja a tagállamokat, hogy amennyiben még nem tették meg, ratifikálják az EU–Közép-Amerika társulási megállapodást; nyomatékosan kéri a Tanácsot, hogy dolgozzon ki egységes politikát Hondurasra vonatkozóan, amelyben a 28 tagállam és az uniós intézmények elkötelezik magukat az emberi jogok EU–Honduras kapcsolatokon belüli és a régió egészében játszott szerepére vonatkozó, határozott üzenet mellett;
  12. utasítja elnökét, hogy továbbítsa ezt az állásfoglalást a Bizottság alelnökének/az Unió külügyi és biztonságpolitikai főképviselőjének, a Tanácsnak, a Bizottságnak, a 28 tagállam nemzeti parlamentjének, Honduras elnökének, kormányának és parlamentjének, a Közép-amerikai Gazdasági Integráció titkárságának, a Parlacennek, az EuroLat Parlamenti Közgyűlésnek, valamint a Latin-amerikai és Karibi Államok Közösségének.
-